

**VENDIM**  
**Nr. 70, datë 2.12.2020**

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR RAPORTIN NETO TË FINANCIMIT  
TË QËNDRUESHËM TË BANKAVE”**

Në bazë dhe për zbatim të nenit 3, pika 3; nenit 12, shkronja “a” dhe nenit 43, shkronja “c”, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, të ndryshuar; të nenit 26, pika 1, shkronja “a”; nenit 57, pika 2; nenit 58, pika 1, shkronjat “b” dhe “c”, dhe nenit 66, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes,

**VENDOSI:**

1. Të miratojë rregulloren “Për raportin neto të financimit të qëndrueshëm të bankave”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Rregullorja “Për raportin neto të financimit të qëndrueshëm të bankave” hyn në fuqi në datën 1 qershor 2022.

3. Bankat, deri në hyrjen në fuqi të rregullores “Për raportin neto të financimit të qëndrueshëm të bankave”, marrin masat dhe krijojnë kushtet e nevojshme për zbatimin e kërkesave të rregullores. Bankat raportojnë çdo 6 muaj në Bankën e Shqipërisë, me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, në lidhje me ecurinë e marrjes së masave dhe krijimin e kushteve.

4. Bankat, deri në hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, raportojnë mbi baza tremujore në Bankën e Shqipërisë, raportin neto të financimit të qëndrueshëm mbi baza individuale, duke filluar nga muaji qershor 2021.

5. Ngarkohen Departamenti i Mbikëqyrjes dhe Departamenti i Statistikave Financiare të Bankës së Shqipërisë për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.

6. Ngarkohen Kabineti i Guvernatorit dhe Departamenti i Kërkimeve me publikimin e këtij vendimi, përkatësisht në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë dhe në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**KRYETAR**  
**Gent Sejko**

**KREU I**  
**TË PËRGJITHSHME**

**Neni 1**  
**Objekti**

1. Objekt i kësaj rregulloreje është përcaktimi i:
- a) kritereve dhe rregullave për llogaritjen e raportit neto të financimit të qëndrueshëm të bankave; dhe
  - b) nivelit minimal të raportit neto të financimit të qëndrueshëm.

## Neni 2 Subjektet

Subjekte të kësaj rregulloreje janë bankat dhe degët e bankave të huaja, të licencuara nga Banka e Shqipërisë për të ushtruar veprimtari bankare dhe/ose financiare në Republikën e Shqipërisë, të cilat, për thjeshtësi, këtu e më poshtë në këtë rregullore, do të quhen “Banka”.

## Neni 3 Baza ligjore

Kjo rregullore nxirret në bazë dhe për zbatim të:

- a) nenit 3, pika 3; nenit 12, shkronja “a”, dhe nenit 43, shkronja “c”, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, të ndryshuar; si dhe
- b) të nenit 26, pika 1, shkronja “a”; nenit 57, pika 2; nenit 58, pika 1, shkronjat “b” dhe “c”, dhe nenit 66, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, i cili këtu e më poshtë në këtë rregullore do të quhet ligji “Për bankat”.

## Neni 4 Përkufizime

1. Termat e përdorur në këtë rregullore kanë të njëjtin kuptim me termat e përkufizuar në ligjin “Për bankat”, si dhe në rregulloren “Për raportin e mbulimit me likuiditet” (e cila, për thjeshtësi, në këtë rregullore do të quhet “Rregullorja e mbulimit me likuiditet”), në rregulloren “Për kapitalin rregullator të bankës” (e cila, për thjeshtësi, në këtë rregullore do të quhet “Rregullorja e kapitalit rregullator”) dhe në rregulloren “Për raportin e levës financiare të bankave” (e cila, për thjeshtësi, në këtë rregullore do të quhet “Rregullorja e raportit të levës financiare”).

2. Përveç sa parashikohet në pikën 1 të këtij neni, për qëllime të zbatimit të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

- a) “Vlera e drejtë e një grupi netimi (kompensimi)” nënkupton shumën e vlerave të drejta të të gjitha transaksioneve të përfshira në një grup netimi (kompensimi);
- b) “Banka me rëndësi sistematike” janë bankat e licencuara dhe që ushtrojnë veprimtari në Republikën e Shqipërisë, të përcaktuara si të tilla, sipas vendimmarrjes së Bankës së Shqipërisë, bazuar në rregulloren “Për shtesat makroprudenciale të kapitalit”.

## KREU II RAPORTI NETO I FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM

### Neni 5 Raporti neto i financimit të qëndrueshëm

1. Bankat llogarisin raportin neto të financimit të qëndrueshëm, si raport të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm, siç përcaktohet në kreun IV, me financimin e qëndrueshëm të kërkuar, siç përcaktohet në kreun V të kësaj rregulloreje, të shprehur në përqindje, sipas formulës së mëposhtme:

( )—

2. Bankat sigurojnë në çdo kohë një raport neto të financimit të qëndrueshëm, prej të paktën 100%, në baza individuale dhe të konsoliduara, të llogaritur në total, në monedhën raportuese për të gjitha transaksionet, pavarësisht nga monedha e denominimit të tyre.

3. Në rastet kur raporti neto i financimit të qëndrueshëm i bankës ka rënë ose në mënyrë të arsyeshme mund të pritët të bjerë, nën nivelin e përcaktuar në pikën 2 të këtij neni, banka njofton menjëherë Bankën e Shqipërisë dhe i paraqet asaj një plan për rikthimin e këtij raporti në nivelet e kërkuara në këtë rregullore. Banka raporton në Bankën e Shqipërisë mbi baza ditore, derisa raporti neto i financimit të qëndrueshëm të rikthehet në nivelin e përcaktuar në pikën 2 të këtij neni, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe nga Banka e Shqipërisë. Banka e Shqipërisë mund të lejojë një frekuencë më të ulët raportimi nga sa përcaktohet më sipër, duke marrë në konsideratë madhësinë dhe kompleksitetin e bankës.

4. Banka e Shqipërisë monitoron planin e rikthimit të raportit neto të financimit të qëndrueshëm në nivelin e përcaktuar në pikën 2 të këtij neni dhe mund t'i kërkojë bankës rikthimin e këtij raporti në nivelet e kërkuara, brenda një afati më të shkurtër kohor nga sa banka e kishte parashikuar në plan.

5. Banka duhet të synojë të rivendosë raportin neto të financimit të qëndrueshëm në nivelin e përcaktuar në pikën 2 të këtij neni. Banka e Shqipërisë vlerëson arsyet e mosrespektimit nga ana e bankës të raportit të parashikuar në pikën 2 të këtij neni, përpara se të ndërmarrë ndonjë masë mbikëqyrëse.

6. Bankat llogaritin dhe monitorojnë raportin neto të financimit të qëndrueshëm për totalin (në monedhën raportuese), pavarësisht nga monedha e denominimit të tyre, dhe monitorojnë në mënyrë të veçantë këtë raport për monedhën vendase (lek) dhe çdo monedhë të huaj të rëndësishme.

7. Bankat sigurojnë që shpërndarja e financimit sipas monedhave, në përgjithësi është në përputhje me shpërndarjen e aktiveve të tyre sipas monedhave. Kur është e përshtatshme, Banka e Shqipërisë mund t'i kërkojë bankës të kufizojë mospërputhjet e monedhave, duke përcaktuar kufij në sasinë/shumën e financimit të qëndrueshëm të kërkuar për një monedhë të huaj të rëndësishme të caktuar, që mund të plotësohet nga financimi i qëndrueshëm i disponueshëm, i cili nuk është i denominuar në atë monedhë.

8. Banka e Shqipërisë, në përcaktimin e nivelit të kufizimit të mospërputhjeve të monedhave, të parashikuar në pikën 7 të këtij neni, merr parasysh të paktën sa më poshtë:

a) nëse banka ka aftësinë të transferojë financime të qëndrueshme të disponueshme nga një monedhë në tjetrën dhe ndërmjet juridiksioneve dhe personave juridikë brenda të njëjtut grup dhe aftësinë për të shkëmbyer monedha dhe për të siguruar fonde/financime në tregjet e valutave të huaja, gjatë horizontit kohor prej një viti që merret në konsideratë për përllogaritjen e raportit neto të financimit të qëndrueshëm;

b) ndikimin e lëvizjeve të pafavorshme të kursit të këmbimit në pozicionet ekzistuese për të cilat ka mospërputhje të monedhave dhe në efektivitetin e çdo mbrojtjeje ndaj rrezikut të kursit të këmbimit që është në fuqi.

9. Bankat, për qëllime të përllogaritjes së raportit neto të financimit të qëndrueshëm mbi baza të konsoliduara, siç parashikohet në pikën 2 të këtij neni, marrin parasysh edhe kërkesat e mëposhtme:

a) aktivet dhe zërat jashtë bilancit të filialit/degës së bankës në një vend të huaj, të cilat sipas kërkesave ligjore/rregullative të atij vendi, që përcaktojnë kërkesën për raportin neto të financimit të qëndrueshëm, janë subjekt i faktorëve të financimit të qëndrueshëm të kërkuar, më të lartë nga sa parashikohet në kreun V të kësaj rregulloreje, për qëllime të konsolidimit, do të jenë subjekt i këtyre faktorëve më të lartë të financimit të kërkuar;

b) detyrimet dhe zërat e kapitalit rregullator të filialit/degës së bankës në një vend të huaj, të cilat sipas kërkesave ligjore/rregullative të atij vendi, që përcaktojnë kërkesën për raportin neto të financimit të qëndrueshëm, janë subjekt i faktorëve të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm, më të ulët nga sa parashikohet në kreun IV të kësaj rregulloreje, për qëllime të konsolidimit, do të jenë subjekt i këtyre faktorëve më të ulët të financimit të disponueshëm;

c) aktivet e filialit/degës së bankës në një vend të huaj, që plotësojnë kërkesat e parashikuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet, nuk do të njihen si aktive likuide për qëllime të konsolidimit, nëse ato nuk kualifikohen si aktive likuide sipas kërkesave ligjore/rregullative të atij vendi, që përcaktojnë kërkesën për mbulimin me likuiditet;

d) për filialin/degën e bankës në një vend të huaj, ku zbatohen kërkesa ligjore/rregullative të ndryshme nga kërkesat për raportin neto të financimit të qëndrueshëm, të parashikuara në këtë rregullore, përlogaritjet për qëllime të konsolidimit do të kryhen sipas kërkesave të kësaj rregulloreje.

### KREU III KËRKESA TË PËRGJITHSHME PËR LLOGARITJEN E RAPORTIT NETO TË FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM

#### Neni 6

#### **Llogaritja e raportit neto të financimit të qëndrueshëm**

1. Bankat, për qëllime të llogaritjes së raportit neto të financimit të qëndrueshëm, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe në këtë rregullore, konsiderojnë aktivet, pasivet dhe zërat jashtë bilancit mbi baza bruto.

2. Bankat, për qëllime të llogaritjes së raportit neto të financimit të qëndrueshëm, aplikojnë faktorët e duhur/të përshtatshëm të financimit të qëndrueshëm, të parashikuar në kreun IV dhe V, mbi vlerën kontabël të aktiveve, pasiveve dhe zërave jashtë bilancit, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë rregullore.

3. Bankat nuk duhet të përlogarisin dy herë financimin e qëndrueshëm të kërkuar dhe financimin e qëndrueshëm të disponueshëm.

4. Bankat, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë rregullore, në rastet kur një zë/element mund të caktohet në më shumë se një kategori të financimit të qëndrueshëm të kërkuar, e caktojnë në kategorinë e financimit të qëndrueshëm të kërkuar që siguron financimin e qëndrueshëm kontraktual të kërkuar, më të lartë për atë zë/element.

#### Neni 7

#### **Kontratat e derivativëve**

1. Bankat zbatojnë kërkesat e këtij neni, për të llogaritur shumën e financimit të qëndrueshëm të kërkuar për kontratat e derivativëve, siç përcaktohet në kreun IV dhe V të kësaj rregulloreje.

2. Bankat marrin në konsideratë vlerën e drejtë të pozicioneve të derivativëve mbi baza neto, kur këto pozicione përfshihen në të njëjtin grup netimi (kompensimi) që plotëson kërkesat e përcaktuara në nënkreun II, të kreut VI, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit. Në rast të kundërt, bankat marrin në konsideratë vlerën e drejtë të pozicioneve të derivativëve mbi baza bruto dhe i trajtojnë këto pozicione si pjesë e grupit të tyre të netimit (kompensimit), për qëllime të kreut V të kësaj rregulloreje.

3. Bankat, të gjitha kontratat e derivativëve të listuara në aneksin 4, pika 2, shkronjat “a” deri në “e”, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit, që përfshijnë shkëmbimin e plotë të shumave të

principalit (kryegjësë) brenda së njëjtës ditë, i llogaritin mbi baza neto për të gjitha monedhat, duke përfshirë edhe për qëllime të raportimit për totalin e monedhave të huaja të rëndësishme, edhe kur këto transaksione nuk përfshihen në të njëjtin grup netimi (kompensimi) që plotëson kërkesat e përcaktuara në nënkreun II, të kreut VI, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit.

4. Bankat, paratë në *cash*, të marra si kolateral për zbutjen e ekspozimit të një pozicioni të derivativëve, i trajtojnë si të tilla (si *cash*) dhe jo si depozita, për të cilat zbatohen kërkesat e kreut IV të kësaj rregulloreje.

5. Bankat përjashtojnë nga llogaritja e raportit neto të financimit të qëndrueshëm, efektin/ndikimin e kontratave të derivativëve, përfshirë nëpërmjet përcaktimit të faktorëve të financimit të qëndrueshëm të kërkuar dhe të fondeve rezervë dhe humbjeve, me kusht që të plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme:

- a) për kontratat që kanë një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj;
- b) kur kundërpartia është Banka e Shqipërisë ose banka qendrore e një vendi të huaj;
- c) kontratat e derivativëve i shërbejnë politikës monetare të Bankës së Shqipërisë/bankës qendrore të vendit të huaj.

Nëse filiali/dega e bankës në një vend të huaj përfiton nga përjashtimi i përmendur në këtë pikë, sipas legjislacionit kombëtar të atij vendi, që përcakton kërkesat për financimin e qëndrueshëm neto, ky përjashtim do të merret parasysh për qëllime të konsolidimit.

#### Neni 8

### **Netimi/kompensimi i transaksioneve të huadhënies së kolateralizuar dhe transaksioneve të bazuara në tregun e kapitalit**

1. Bankat konsiderojnë aktivet dhe detyrimet që rrjedhin nga transaksionet e financimit nëpërmjet titujve me një kundërparti të vetme, mbi baza neto, me kusht që këto aktive dhe detyrime të jenë në përputhje me kërkesat e netimit (kompensimit), të përcaktuara në nenin 10, pika 3, shkronja “b”, të rregullores së raportit të levës financiare.

#### Neni 9

### **Trajtimi preferencial brenda një grupi**

1. Banka e Shqipërisë, pa rënë ndesh me përcaktimet në kreun IV dhe V, të kësaj rregulloreje, mund të lejojë bankat, rast pas rasti, të përdorin një faktor më të lartë të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm ose një faktor më të ulët të financimit të qëndrueshëm të kërkuar për aktivet, detyrimet dhe lehtësitë e kredisë ose të likuiditetit, të parevokueshme ose të anulueshme me kushte, nëse përmbushen të gjitha kushtet e mëposhtme:

- a) kundërpartia është një nga subjektet e mëposhtme:
  - i. banka mëmë ose një filial i bankës;
  - ii. një filial tjetër i bankës mëmë;
- b) ka arsye të besohet që detyrimi ose lehtësia e kredisë ose e likuiditetit, e parevokueshme ose e anulueshme me kushte, e marrë nga banka, përbën një burim më të qëndrueshëm financimi, ose që aktivi ose lehtësia e kredisë ose e likuiditetit, e parevokueshme ose e anulueshme me kushte, e dhënë nga banka, kërkon më pak financim të qëndrueshëm përgjatë horizontit kohor prej një viti, sesa i njëjti detyrim, aktiv ose lehtësi kredie ose likuiditeti, e parevokueshme ose e anulueshme me kushte, e marrë ose e dhënë nga kundërparti të tjera;
- c) kundërpartia zbaton një faktor të financimit të qëndrueshëm të kërkuar që është i barabartë ose më i madh se faktori më i lartë i financimit të qëndrueshëm i disponueshëm, ose zbaton një faktor të

financimit të qëndrueshëm të disponueshëm që është i barabartë ose më i ulët se faktori më i ulët i financimit të qëndrueshëm të kërkuar;

d) banka dhe kundërpartia janë të vendosura në Shqipëri.

## KREU IV FINANCIMI I QËNDRUESHËM I DISPONUESHËM

### NËNKREU I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

#### Neni 10

#### **Llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të disponueshëm**

1. Bankat, përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, llogarisin shumën e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm, duke shumëzuar vlerën kontabël të kategorive ose llojeve të ndryshme të detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator, me faktorët e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm, sipas parashikimeve në nënkreun II të këtij kreu. Shuma totale e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm është shuma e vlerave të ponderuara të detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator.

2. Bankat, obligacionet dhe titujt e tjerë të borxhit, të emetuar nga banka dhe të shitur ekskluzivisht në tregun me pakicë dhe që mbahen në një llogari me pakicë, i trajtojnë si kategoria përkatëse e depozitave me pakicë. Bankat parashikojnë kufizime, në mënyrë që këto instrumente të mos blihen dhe mbahen nga palë të tjera, përveç klientëve me pakicë.

#### Neni 11

#### **Maturiteti i mbetur i detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator**

1. Bankat, përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, marrin në konsideratë maturitetin e mbetur kontraktual të detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator, për të përcaktuar faktorët e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm, që do të zbatohen sipas nënkreut II të këtij kreu.

2. Bankat marrin parasysh opsionet ekzistuese në përcaktimin e maturitetit të mbetur të një detyrimi ose të zërave të kapitalit rregullator, duke supozuar se kundërpartia do ushtrojë opsionin *call* (*call options*) në datën më të shpejtë të mundshme. Për opsionet që ushtrohen në diskrecionin e bankës, banka merr parasysh faktorët reputacional që mund të kufizojnë aftësinë e saj (bankës) për të mos ushtruar opsionin, në veçanti pritshmëritë e tregut që banka mund të shlyejë/paguajë detyrime të caktuara përpara maturitetit të tyre.

3. Bankat trajtojnë depozitat me një periudhë njoftimi të përcaktuar për tërheqjen e fondeve nga depozituesi, në përputhje me periudhën e njoftimit të përcaktuar, dhe depozitat me afat, në përputhje me maturitetin e tyre të mbetur. Bankat, pa rënë ndesh me pikën 2 të këtij neni, në përcaktimin e maturitetit të mbetur të depozitave me pakicë me afat, nuk marrin parasysh opsionet për tërheqjet e parakohshme, ku depozituesi duhet të paguajë një penalitet të konsiderueshëm për tërheqjet e parakohshme që ndodhin në më pak se një vit, penalitet i cili është materialisht më i lartë se humbja e interesit të përlllogaritur deri në datën e tërheqjes, siç përcaktohet në rregulloren e mbulimit me likuiditet).

4. Bankat, për qëllime të përcaktimit të faktorëve të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm që zbatohen në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, trajtojnë çdo pjesë të detyrimeve me një

maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, e cila maturohet në më pak se gjashtë muaj dhe çdo pjesë të detyrimeve të tilla që maturohet për një periudhë midis gjashtë muaj dhe më pak se një viti, sikur të kenë përkatësisht një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj dhe midis gjashtë muajsh dhe më pak se një vit.

## NËNKREU II FAKTORËT E FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM TË DISPONUESHËM

### Neni 12

#### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 0%**

1. Bankat, përveçse kur përcaktohet ndryshe në nenet 13 deri 16 të kësaj rregulloreje, për të gjitha detyrimet që nuk kanë një afat maturimi të përcaktuar, përfshirë pozicionet në shitje (pozicionet e shkurtra), zbatojnë një faktor të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 0%, me përjashtim të elementeve të mëposhtme:

a) detyrimeve tatimore të shtyra, të cilat do të trajtohen në përputhje me datën më të afërt të mundshme në të cilën mund të realizohen këto detyrime;

b) interesave të pakicës, të cilat do të trajtohen në përputhje me afatin e instrumentit përkatës.

2. Bankat, për detyrimet tatimore të shtyra dhe interesat e pakicës të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, në varësi të maturitetit të mbetur efektiv, zbatojnë një prej faktorëve të mëposhtëm:

a) 0%, kur maturiteti i mbetur efektiv është më pak se gjashtë muaj;

b) 50%, kur maturiteti i mbetur efektiv është të paktën gjashtë muaj, por më pak se një vit;

c) 100%, kur maturiteti i mbetur efektiv është një vit ose më shumë.

3. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 0%, për detyrimet e mëposhtme:

a) shumat/detyrimet për t'u paguar sipas datës së tregtimit që shkaktohen nga blerja e instrumenteve financiare, e monedhave të huaja dhe e mallrave (*commodities*), që pritet të shlyhen brenda ciklit standard të shlyerjes ose periudhës standarde për shkëmbimin përkatës, ose llojin e transaksioneve, ose që nuk kanë arritur të shlyhen por pritet që të shlyhen ndërkohë;

b) detyrimet me një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj, nga:

i. Banka e Shqipërisë;

ii. banka qendrore e një vendi të huaj;

iii. klientët financiarë;

c) çdo detyrim tjetër ose zë ose instrument kapitali, që nuk parashikohet në nenet 13 deri 16 të kësaj rregulloreje.

### Neni 13

#### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 50%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 50%, për detyrimet e mëposhtme:

a) depozitat që plotësojnë kriteret për depozitat operationale, sipas përcaktimit në rregulloren e mbulimit me likuiditet;

b) detyrimet me një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, nga:

i. qeveria shqiptare ose qeveria qendrore e një vendi të huaj;

ii. qeveritë rajonale ose autoritetet lokale shqiptare ose të një vendi të huaj;

- iii. njësitë e sektorit publik shqiptar ose të një vendi të huaj;
- iv. bankat shumëpalëshe të zhvillimit, të parashikuara në nenin 15, pika 3, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit, dhe organizatat ndërkombëtare, të përcaktuara në nenin 16, të po të njëjtës rregullore;
- v. klientët korporata jofinanciare;
- vi. shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, të licencuara nga një autoritet kompetent, kompanitë e investimeve personale dhe klientët që janë ndërmjetës depozitash, në masën që këto detyrime të mos kualifikohen/klasifikohen sipas shkronjës “a” të kësaj pike;
- c) detyrimet me maturitet të mbetur kontraktual prej të paktën gjashtë muaj, por më pak se një vit, nga:
  - i. Banka e Shqipërisë;
  - ii. banka qendrore e një vendi të huaj;
  - iii. klientët financiarë;
- d) çdo detyrim tjetër me një maturitet të mbetur prej të paktën gjashtë muaj, por më pak se një vit, që nuk përcaktohet në nenet 14, 15 dhe 16 të kësaj rregulloreje.

#### Neni 14

##### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 90%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 90%, për depozitat me pakicë pa afat, depozitat me pakicë me njoftim paraprak më pak se një vit dhe depozitat me pakicë me afat që kanë një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, që plotësojnë kriteret përkatëse për depozitat e tjera me pakicë të përcaktuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet.

#### Neni 15

##### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 95%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 95%, për depozitat me pakicë pa afat, depozitat me pakicë me njoftim paraprak më pak se një vit dhe depozitat me pakicë me afat që kanë një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, që plotësojnë kriteret përkatëse për depozitat e qëndrueshme me pakicë të përcaktuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet.

#### Neni 16

##### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 100%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 100%, për detyrimet dhe elementet e instrumentet e kapitalit rregullator, të mëposhtëm:

- a) zërat e kapitalit bazë të nivelit të parë të bankës, përpara zbatimit të rregullimeve të parashikuara në nenet 7 deri në 10, zbritjeve të parashikuara në nenin 11 dhe përjashtimeve kufi të parashikuara në nenin 20 të rregullores së kapitalit rregullator;
- b) zërat e kapitalit shtesë të nivelit të parë të bankës, përpara zbritjes së zërave/elementeve të përcaktuar në nenin 25, të rregullores së kapitalit rregullator, duke përjashtuar çdo instrument me opsione të qarta ose të përfshira (*explicit or embedded options*), të cilat nëse zbatohen, reduktojnë maturitetin efektiv të mbetur në më pak se një vit;

c) zërat e kapitalit të nivelit të dytë të bankës, përpara zbritjeve të përcaktuara në nenin 33, të rregullores së kapitalit rregullator, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar çdo instrument me opsione të qarta ose të përfshira (*explicit or embedded options*), të cilat nëse zbatohen, reduktojnë maturitetin efektiv të mbetur në më pak se një vit;

d) çdo instrument tjetër i kapitalit të bankës, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar çdo instrument me opsione të qarta ose të përfshira (*explicit or embedded options*), të cilat nëse zbatohen, reduktojnë maturitetin efektiv të mbetur në më pak se një vit;

e) çdo huamarrje e siguruar dhe e pasiguar dhe detyrim tjetër me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përfshirë depozitat me afat, përveç se kur parashikohet ndryshe në nenet 12 deri 15 të kësaj rregulloreje.

## KREU V FINANCIMI I QËNDRUESHËM I KËRKUAR

### NËNKREU I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

#### Neni 17

#### **Llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar**

1. Bankat, përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, llogarisin shumën e financimit të qëndrueshëm të kërkuar, duke shumëzuar vlerën kontabël të kategorive ose llojeve të ndryshme të aktiveve dhe zërave jashtë bilancit me faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar që do të zbatohen në përputhje me nënkreun II të këtij kreu. Shuma totale e financimit të qëndrueshëm të kërkuar është shuma e vlerave të ponderuara të aktiveve dhe zërave jashtë bilancit.

2. Bankat përjashtojnë nga llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar, aktivet e marra hua (nga bankat), përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, kur këto aktive mbahen në bilancin e bankës dhe banka nuk zotëron pronësinë e këtyre aktiveve. Bankat zbatojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, për aktivet e marra hua nga bankat, përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, kur këto aktive nuk mbahen në bilancin e bankës, por banka zotëron pronësinë e tyre.

3. Bankat, aktivet e dhëna hua prej tyre (bankave), përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, mbi të cilat banka zotëron pronësinë, i konsiderojnë si aktive të barrësuara (*encumbered*) për qëllime të këtij kreu dhe zbatojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, edhe në rastin kur aktivet nuk mbahen në bilancin e bankës. Në rast të kundërt, bankat i përjashtojnë këto aktive nga llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar.

4. Bankat, për aktivet e barrësuara me një maturitet të mbetur prej gjashtë muajsh ose më shumë, zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar sipas parashikimeve të nënkreut II, të këtij kreu, për këto aktive, nëse do të ishin të pabarrësuara, ose faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar, i cili aplikohet në rast të kundërt për këto aktive të barrësuara, cilido nga faktorët është më i lartë. Bankat zbatojnë të njëjtën qasje kur maturiteti i mbetur i aktiveve të barrësuara është më i shkurtër se maturiteti i mbetur i transaksionit që është burimi i barrësimit.

5. Bankat, për aktivet me një periudhë barrësimi të mbetur prej më pak se gjashtë muaj, zbatojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar, në përputhje me nënkreun II për këto aktive, nëse do të ishin të pabarrësuara.

6. Në rastet kur një bankë ripërdor ose rivendos peng një aktiv të marrë hua, përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, kur ky aktiv mbahet si zë jashtë bilancit, transaksioni nëpërmjet të cilit ky aktiv është marrë hua, do të trajtohet si i barrësuar, me kusht që transaksioni nuk mund të maturohet nëse banka nuk e ka kthyer aktivin e marrë hua.

7. Bankat konsiderojnë si të pabarrësuar, aktivet e mëposhtme:

a) aktivet e përfshira në një grup, të cilat janë të disponueshme për përdorim të menjëhershëm si garanci (kolateral) me qëllim sigurimin e fondeve shtesë për bankën, nëpërmjet linjave të miratuara të kredisë, të cilat janë në dispozicion të bankës;

b) aktivet që banka ka marrë si garanci për qëllime të zbutjes së rrezikut të kredisë në transaksionet e huadhënies së kolateralizuar, transaksionet e financimit të garantuar ose transaksionet e shkëmbimit të kolateralit dhe që banka mund t'i shesë.

8. Bankat përfshijnë në llogaritjen e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar, instrumentet financiare, monedhat e huaja dhe mallrat (*commodities*), për të cilat është ekzekutuar një urdhër blerjeje. Bankat përjashtojnë nga llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar, instrumentet financiare, monedhat e huaja dhe mallrat (*commodities*), për të cilat është ekzekutuar urdhri i shitjes, me kusht që këto transaksione të mos pasqyrohen si derivativë ose transaksione të financimit të garantuar në bilancin e bankave dhe do të pasqyrohen në bilancin e bankave në momentin që shlyhen.

#### Neni 18

### **Maturiteti i mbetur i aktiveve**

1. Përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, bankat marrin parasysh maturitetin e mbetur kontraktual të aktiveve të tyre dhe zërave/transaksioneve jashtë bilancit kur përcaktojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar që do të zbatohen për aktivet dhe zërat jashtë bilancit, në përputhje me nënkreun II të këtij kreu.

2. Bankat, kur llogarisin maturitetin e mbetur të një aktivi, marrin parasysh edhe opsionet, bazuar në supozimin se emetuesi ose kundërpartia do të ushtrojë çdo opsion për të zgjatur maturitetin e aktivit. Për opsionet që mund të ushtrohen sipas diskrecionit të bankës, banka merr parasysh faktorët reputacional që mund të kufizojnë aftësinë e saj (bankës) për të mos ushtruar opsionin, në veçanti pritshmëritë e tregjeve dhe klientëve që banka duhet të zgjasë maturitetin e aktiveve të caktuara në datën e maturimit të tyre.

3. Me qëllim përcaktimin e faktorëve të financimit të qëndrueshëm të kërkuar që do zbatohen në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, për kreditë me këste me një maturitet kontraktual të mbetur prej një viti ose më shumë, çdo pjesë e kredisë që maturohet në më pak se gjashtë muaj dhe çdo pjesë e kredisë që maturohet midis gjashtë muaj dhe më pak se një vit do të trajtohet përkatësisht, si kredi me një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj dhe midis gjashtë muaj dhe më pak se një vit.

#### NËNKREU II

### **FAKTORËT E FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM TË KËRKUAR**

#### Neni 19

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 0%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 0% për aktivet e mëposhtme:

a) aktivet e pabarrësuar, të njohura/pranuara si aktive likuide të nivelit 1, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale që parashikohen në atë rregullore;

b) rezervat e mbajtura nga banka në Bankën e Shqipërisë ose në bankën qendrore të një vendi të huaj;

c) të drejtat/pretendimet ndaj Bankës së Shqipërisë ose bankës qendrore të një vendi të huaj, që kanë një maturitet të mbetur më pak se gjashtë muaj;

d) shumat e arkëtueshme sipas datës së tregtimit që vijnë nga shitjet e instrumenteve financiare, monedhave të huaja ose mallrave (*commodities*) që pritet të shlyhen brenda ciklit standard të shlyerjes ose periudhës së zakonshme/normale për shkëmbimin përkatës ose llojin e transaksionit, ose që nuk kanë arritur të shlyhen, por që megjithatë pritet të shlyhen;

e) shumat për t'u marrë nga transaksionet e financimit nëpërmjet titujve me klientët financiarë, kur këto transaksione kanë një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj, kur këto shuma për t'u marrë janë të garantuara me aktive të nivelit 1, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet dhe kur banka ka të drejtën ligjore dhe aftësinë operationale të ripërdorë këto aktive përgjatë kohëzgjatjes së transaksionit. Shumat për t'u marrë, bankat i marrin parasysht mbi baza neto, nëse zbatohet neni 8 i kësaj rregulloreje.

#### Neni 20

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 5%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 5% për aktivet e mëposhtme:

a) shumat për t'u marrë nga transaksionet e financimit nëpërmjet titujve me klientët financiarë, kur këto transaksione kanë një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj, përveç atyre të parashikuara në shkronjën “e” të pikës 1 të nenit 19. Shumat për t'u marrë, bankat i marrin parasysht mbi baza neto, nëse zbatohet neni 8 i kësaj rregulloreje;

b) pjesa e patërhequr e lehtësirave të kredive dhe të likuiditetit, të parashikuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet;

c) produktet e lidhura me zërat jashtë bilancit të financimit tregtar, të parashikuara në aneksin 2 të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit, me një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj.

2. Bankat, për të gjitha grupet e netimit (kompensimit) të kontratave të derivativëve, zbatojnë një faktor të financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 5% ndaj vlerës së drejtë absolute bruto të grupeve të netimit (kompensimit) të kontratave të derivativëve, pa marrë në konsideratë vlerën e kolateraleve të postuar, kur këto grupe netimi (kompensimi) kanë një vlerë të drejtë negative. Për qëllime të kësaj pike, bankat përcaktojnë vlerën e drejtë si vlerë bruto pa marrë në konsideratë çdo lloj kolaterali të postuar ose pagesat e shlyerjeve dhe arkëtimet e lidhura me ndryshimet e vlerësimit të tregut për të tilla kontrata.

#### Neni 21

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 7.5%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 7.5% për produktet e lidhura me zërat jashtë bilancit të financimit tregtar, të parashikuara në aneksin 2 të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit, me një maturitet të mbetur prej të paktën gjashtë muaj, por më pak se një vit.

#### Neni 22

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 10%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 10% për aktivet dhe zërat jashtë bilancit të mëposhtëm:

- a) shumat për t'u marrë nga transaksionet me klientët financiarë, që kanë një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj, përveç atyre të parashikuara në shkronjën "e", të pikës 1, të nenit 19, dhe në shkronjën "a", të pikës 1, të nenit 20, të kësaj rregulloreje;
- b) produktet e lidhura me zërat e bilancit, të financimit tregtar, me një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj;
- c) produktet e lidhura me zërat jashtë bilancit të financimit tregtar, të parashikuara në aneksin 2, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë.

Neni 23

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 15%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 15% për aktivet e pabarrësuara, të njohura/pranuara si aktive të nivelit 2A, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale dhe kërkesat mbi përbërjen e rezervës së likuiditetit që parashikohen në atë rregullore.

Neni 24

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 30%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 30% për obligacionet e garantuara, të njohura/pranuara si aktive të nivelit 2A, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale dhe kërkesat mbi përbërjen e rezervës së likuiditetit që parashikohen në atë rregullore.

Neni 25

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 50%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 50% për aktivet e mëposhtme:

- a) aktivet e pabarrësuara të njohura/pranuara si aktive të nivelit 2B, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale dhe kërkesat mbi përbërjen e rezervës së likuiditetit që parashikohen në atë rregullore;
- b) depozitat e mbajtura nga banka në një institucion tjetër financiar që plotësojnë kriteret për depozitat operationale, siç përcaktohen në rregulloren e mbulimit me likuiditet;
- c) shumat për t'u marrë nga transaksionet me një maturitet të mbetur më pak se një vit nga:
  - i. qeveria shqiptare ose qeveria qendrore e një vendi të huaj;
  - ii. qeveritë rajonale ose autoritetet lokale shqiptare ose të një vendi të huaj;
  - iii. njësitë e sektorit publik shqiptar ose të një vendi të huaj;
  - iv. bankat shumëpalëshe të zhvillimit të parashikuara në nenin 15, pika 3 dhe organizatat ndërkombëtare të parashikuara në nenin 16, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit;
  - v. klientët korporata jofinanciare, klientët me pakicë dhe ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (SME);

vi. shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, të licencuara nga një autoritet kompetent, kompanitë e investimeve personale dhe klientët që janë ndërmjetës depozitash, në masën që këto aktive të mos kualifikohen/klasifikohen sipas shkronjës “b” të kësaj pike;

d) shumat për t’u marrë nga transaksionet me një maturitet të mbetur prej të paktën gjashtë muaj, por më pak se një vit nga:

i. Banka e Shqipërisë;

ii. banka qendrore e një vendi të huaj;

iii. klientët financiarë;

e) produktet e lidhura me zërat e bilancit, të financimit tregtar, me një maturitet të mbetur prej të paktën gjashtë muaj, por më pak se një vit;

f) aktivet e barrësuara për një maturitet të mbetur prej të paktën gjashtë muajsh, por më pak se një vit, përveç rasteve kur këtyre aktiveve do t’u caktohej një faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm i kërkuar në përputhje me nenet 26 deri 28 të kësaj rregulloreje, nëse do mbaheshin të pabarrësuara, ku do të zbatohet ky faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar;

g) çdo aktiv tjetër me një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, përveç se kur përcaktohet ndryshe në nenet 19 deri 24 të kësaj rregulloreje.

#### Neni 26

#### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 65%**

1. Bankat zbatojnë faktordin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 65% për aktivet e mëposhtme:

a) kreditë e pabarrësuara të siguruara me kolateral pasuri të paluajtshme rezidenciale, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, me kusht që këtyre kredive u është caktuar një peshë rreziku prej 35% ose më pak, në përputhje me kreun III të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit;

b) kreditë e pabarrësuara me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar kreditë për klientët financiarë dhe kreditë e parashikuara në nenet 19 deri 25 të kësaj rregulloreje, me kusht që këtyre kredive u është caktuar një peshë rreziku prej 35% ose më pak, në përputhje me kreun III të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit.

#### Neni 27

#### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 85%**

1. Bankat zbatojnë faktordin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 85% për aktivet dhe zërat jashtë bilancit të mëposhtëm:

a) aktivet dhe zërat jashtë bilancit, përfshirë *cash*-in, e vendosur si marzh fillestar për kontratat e derivativëve, përveç rasteve kur këtyre aktiveve do t’u caktohej një faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar në përputhje me nenin 28 të kësaj rregulloreje, nëse do të mbaheshin të pabarrësuara, ku do të zbatohet ky faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar;

b) aktivet dhe zërat jashtë bilancit, përfshirë *cash*-in, të vendosura si kontribut në fondin e garancisë së një kundërpattie qendrore, përveç rasteve kur do t’u caktohej një faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar, në përputhje me nenin 28 të kësaj rregulloreje, nëse do të mbaheshin të pabarrësuara, ku do të zbatohet ky faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar;

c) kreditë e pabarrësuara me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar kreditë për klientët financiarë dhe kreditë e parashikuara në nenet 19 deri 26 të kësaj rregulloreje, të

cilat nuk janë më shumë se 90 ditë në vonesë dhe që u është caktuar një peshë rreziku më shumë se 35% në përputhje me kreun III të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit;

d) produktet e lidhura me zërat e bilancit, të financimit tregtar, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë;

e) mallrat (*commodities*) e tregtuara fizikisht, përfshirë arin, por duke përjashtuar derivativët e mallrave (*commodities*).

#### Neni 28

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 100%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 100% për aktivet e mëposhtme:

a) përveç se kur specifikohet ndryshe në këtë kre, çdo aktiv i barrësuar me një maturitet të mbetur një vit ose më shumë;

b) çdo aktiv tjetër përveç atyre të parashikuara në nenet 19 deri 27 të kësaj rregulloreje, përfshirë kreditë për klientët financiarë që kanë një maturitet kontraktual të mbetur prej një viti ose më shumë, ekspozimet (kreditë) me probleme, zërat që zbriten nga kapitali rregullator dhe aktivet e qëndrueshme.

#### KREU VI

### **PËRJASHTIME PËR BANKAT ME RËNDËSI JOSISTEMIKE**

#### Neni 29

### **Përjashtime për bankat me rëndësi josistemike**

1. Bankat me rëndësi josistemike, pa rënë ndesh me kërkesat e kreut IV dhe V, të kësaj rregulloreje, mund të zgjedhin të llogaritin raportin neto të financimit të qëndrueshëm, si raport midis financimit të qëndrueshëm të disponueshëm të bankës, siç përcaktohet në kreun VII, dhe financimit të qëndrueshëm të kërkuar të bankës, siç përcaktohet në kreun VIII të kësaj rregulloreje.

2. Banka e Shqipërisë kur gjykon se metodologjia e thjeshtuar e parashikuar në pikën 1 të këtij neni, nuk është e përshtatshme për të identifikuar rrezikun e financimit të një banke me rëndësi josistemike, mund t'i kërkojë bankës që të plotësojë kërkesat e financimit neto të qëndrueshëm, bazuar në dispozitat e kreut IV dhe V, të kësaj rregulloreje.

#### KREU VII

### **FINANCIMI I QËNDRUESHËM I DISPONUESHËM PËR LLOGARITJEN E THJESHTUAR TË RAPORTIT NETO TË FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM**

#### NËNKREU I

### **DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

#### Neni 30

### **Llogaritja e thjeshtuar e shumës së financimit të qëndrueshëm të disponueshëm**

1. Bankat me rëndësi josistemike, përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, llogarisin shumën e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm duke shumëzuar vlerën kontabël të kategorive ose llojeve të ndryshme të detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator, me faktorët e

financimit të qëndrueshëm të disponueshëm, sipas parashikimeve në nënkreun II të këtij kreu. Shuma totale e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm është shuma e vlerave të ponderuara të detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator.

2. Bankat, obligacionet dhe titujt e tjerë të borxhit, të emetuar nga banka dhe të shitur ekskluzivisht në tregun me pakicë dhe që mbahen në një llogari me pakicë, i trajtojnë si kategoria përkatëse e depozitave me pakicë. Bankat parashikojnë kufizime, në mënyrë që këto instrumente të mos blihen dhe mbahen nga palë të tjera, përveç klientëve me pakicë.

#### Neni 31

### **Maturiteti i mbetur i një detyrimi ose i zërave të kapitalit rregullator**

1. Bankat, përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, marrin në konsideratë maturitetin e mbetur kontraktual të detyrimeve dhe zërave të kapitalit rregullator, për të përcaktuar faktorët e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm që do të zbatohen sipas nënkreut II të këtij kreu.

2. Bankat marrin parasysh opsionet ekzistuese në përcaktimin e maturitetit të mbetur të një detyrimi ose të zërave të kapitalit rregullator, duke supozuar se kundërparsia do ushtrojë opsionin call (*call options*) në datën më të shpejtë të mundshme. Për opsionet që ushtrohen në diskrecionin e bankës, banka merr parasysh faktorët reputacional që mund të kufizojnë aftësinë e saj (bankës) për të mos ushtruar opsionin, në veçanti pritshmëritë e tregut që banka mund të shlyejë/paguajë detyrime të caktuara përpara maturitetit të tyre.

3. Bankat trajtojnë depozitat me një periudhë njoftimi të përcaktuar për tërheqjen e fondeve nga depozituesi, në përputhje me periudhën e njoftimit të përcaktuar, dhe depozitat me afat, në përputhje me maturitetin e tyre të mbetur. Bankat, pa rënë ndesh me pikën 2 të këtij neni, në përcaktimin e maturitetit të mbetur të depozitave me pakicë me afat, nuk marrin parasysh opsionet për tërheqjet e parakohshme, ku depozituesi duhet të paguajë një penaltet të konsiderueshëm për tërheqjet e parakohshme që ndodhin në më pak se një vit, penaltet i cili është materialisht më i lartë se humbja e interesit të përlogarit deri në datën e tërheqjes, siç përcaktohet në rregulloren e mbulimit me likuiditet.

4. Bankat, për qëllime të përcaktimit të faktorëve të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm që zbatohen në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, trajtojnë çdo pjesë të detyrimeve me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, e cila maturohet në më pak se gjashtë muaj dhe çdo pjesë të detyrimeve të tilla që maturohet për një periudhë midis gjashtë muaj dhe më pak se një viti, sikur të kenë përkatësisht një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj dhe midis gjashtë muajsh dhe më pak se një vit.

#### NËNKREU II

### **FAKTORËT E FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM TË DISPONUESHËM**

#### Neni 32

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 0%**

1. Përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë nënkre, bankat për të gjitha detyrimet që nuk kanë një afat maturimi të përcaktuar, përfshirë pozicionet në shitje (pozicionet e shkurtra), do të zbatojnë një faktor të financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 0%, me përjashtim të elementeve të mëposhtme:

a) detyrimeve tatimore të shtyra, të cilat do të trajtohen në përputhje me datën më të afërt të mundshme në të cilën mund të realizohen këto detyrime;

- b) interesave të pakicës, të cilat do të trajtohen në përputhje me afatin e instrumentit përkatës.
2. Bankat, për detyrimet tatimore të shtyra dhe interesat e pakicës, të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, në varësi të maturitetit të mbetur efektiv, zbatojnë një prej faktorëve të mëposhtëm:
- 0%, kur maturiteti efektiv i mbetur është më pak se një vit;
  - 100%, kur maturiteti efektiv i mbetur është një vit ose më shumë.
3. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 0%, për detyrimet e mëposhtme:
- shumat/detyrimet për t'u paguar sipas datës të tregtimit që shkaktohen nga blerja e instrumenteve financiare, e monedhave të huaja dhe e mallrave (*commodities*), që pritet të shlyhen brenda ciklit standard të shlyerjes ose periudhës standarde për shkëmbimin përkatës ose llojin e transaksioneve, ose që nuk kanë arritur të shlyhen por pritet që të shlyhen ndërkohë;
  - detyrimet me një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, nga:
    - Banka e Shqipërisë;
    - banka qendrore e një vendi të huaj;
    - klentët financiarë;
  - çdo detyrim tjetër ose zë ose instrument kapitali që nuk parashikohet në këtë nen dhe në nenet 33 deri 36 të kësaj rregulloreje.

#### Neni 33

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 50%**

1. Bankat, për detyrimet e mëposhtme, zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 50%:
- depozitat që plotësojnë kriteret për depozitat operacionale, sipas përcaktimit në rregulloren e mbulimit me likuiditet;
  - detyrimet me një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, nga:
    - qeveria shqiptare ose qeveria qendrore e një vendi të huaj;
    - qeveritë rajonale ose autoritetet lokale shqiptare ose të një vendi të huaj;
    - njësitë e sektorit publik shqiptar ose të një vendi të huaj;
    - bankat shumëpalëshe të zhvillimit të parashikuara në nenin 15, pika 3, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit dhe organizatat ndërkombëtare të përcaktuara në nenin 16 të po të njëjtës rregullore;
    - klentët korporata jofinanciare;
    - shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, të licencuara nga një autoritet kompetent, kompanitë e investimeve personale dhe klientët që janë ndërmjetës depozitash, me përjashtim të depozitave të marra që plotësojnë kriteret për depozitat operacionale të përcaktuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet.

#### Neni 34

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 90%**

1. Bankat, për depozitat me pakicë pa afat, depozitat me pakicë me njoftim paraprak më pak se një vit dhe depozitat me pakicë me afat që kanë një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, që plotësojnë kriteret përkatëse për depozitat e tjera me pakicë, të përcaktuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet, zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm, të disponueshëm prej 90%.

#### Neni 35

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 95%**

1. Bankat, për depozitat me pakicë pa afat, depozitat me pakicë me njoftim paraprak më pak se një vit dhe depozitat me pakicë me afat që kanë një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, që plotësojnë kriteret përkatëse për depozitat e qëndrueshme me pakicë, të përcaktuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet, zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm, të disponueshëm prej 95%.

#### **Neni 36**

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 100%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të disponueshëm prej 100%, për detyrimet dhe elementet e instrumentet e kapitalit rregullator, të mëposhtëm:

a) zërat e kapitalit bazë të nivelit të parë të bankës, përpara zbatimit të rregullimeve të parashikuara në nenet 7 deri në 10, zbritjeve të parashikuara në nenin 11 dhe përjashtimeve kufi të parashikuara në nenin 20 të rregullores së kapitalit rregullator;

b) zërat e kapitalit shtesë të nivelit të parë të bankës, përpara zbritjes së zërave/elementeve të përcaktuar në nenin 25 të rregullores së kapitalit rregullator, duke përjashtuar çdo instrument me opsione të qarta ose të përfshira (*explicit or embedded options*), të cilat nëse zbatohen, reduktojnë maturitetin efektiv të mbetur, në më pak se një vit;

c) zërat e kapitalit të nivelit të dytë të bankës, përpara zbritjeve të përcaktuara në nenin 33 të rregullores së kapitalit rregullator, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar çdo instrument me opsione të qarta ose të përfshira (*explicit or embedded options*), të cilat nëse zbatohen, reduktojnë maturitetin efektiv të mbetur, në më pak se një vit;

d) çdo instrument tjetër i kapitalit të bankës, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar çdo instrument me opsione të qarta ose të përfshira (*explicit or embedded options*), të cilat nëse zbatohen, reduktojnë maturitetin efektiv të mbetur, në më pak se një vit;

e) çdo huamarrje e siguruar dhe e pasiguruar dhe detyrim tjetër me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përfshirë depozitat me afat, përveçse kur parashikohet ndryshe në nenet 32 deri 35 të kësaj rregulloreje.

#### **KREU VIII**

### **FINANCIMI I QËNDRUESHËM I KËRKUAR PËR LLOGARITJEN E THJESHTUAR TË RAPORTIT NETO TË FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM**

#### **NËNKREU I**

### **DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

#### **Neni 37**

### **Llogaritja e thjeshtuar e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar**

1. Bankat me rëndësi josistemike, përveçse kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, llogarisin shumën e financimit të qëndrueshëm të kërkuar, duke shumëzuar vlerën kontabël të kategorive ose llojeve të ndryshme të aktiveve dhe zërave jashtë bilancit me faktorët e financimit të qëndrueshëm të

kërkuar që do të zbatohen në përputhje me nënkreun II të këtij kreu. Shuma totale e financimit të qëndrueshëm të kërkuar është shuma e vlerave të ponderuara të aktiveve dhe zërave jashtë bilancit.

2. Bankat përjashtojnë nga llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar, aktivet e marra hua (nga bankat), përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, kur këto aktive mbahen në bilancin e bankës dhe banka nuk zotëron pronësinë e këtyre aktiveve. Bankat zbatojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, për aktivet e marra hua nga bankat, përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, kur këto aktive nuk mbahen në bilancin e bankës, por banka zotëron pronësinë e tyre.

3. Bankat, aktivet e dhëna hua prej tyre (bankave), përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, mbi të cilat banka zotëron pronësinë, i konsiderojnë si aktive të barrësuara (*encumbered*) për qëllime të këtij kreu dhe zbatojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, edhe në rastin kur aktivet nuk mbahen në bilancin e bankës. Në rast të kundërt, bankat i përjashtojnë këto aktive nga llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar.

4. Bankat, për aktivet e barrësuara me një maturitet të mbetur prej gjashtë muajsh ose më shumë, zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar sipas parashikimeve të nënkreut II të këtij kreu për këto aktive, nëse do të ishin të pabarrësuara, ose faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar, i cili aplikohet në rast të kundërt për këto aktive të barrësuara, cilido nga faktorët është më i lartë. Bankat zbatojnë të njëjtën qasje kur maturiteti i mbetur i aktiveve të barrësuara është më i shkurtër se maturiteti i mbetur i transaksionit që është burimi i barrësimit.

5. Bankat, për aktivet me një periudhë barrësimi të mbetur prej më pak se gjashtë muaj, zbatojnë faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar, në përputhje me nënkreun II për këto aktive, nëse do të ishin të pabarrësuara.

6. Në rastet kur një bankë ripërdor ose rivendos peng një aktiv të marrë hua, përfshirë edhe në transaksionet e financimit nëpërmjet titujve, kur ky aktiv mbahet si zë jashtë bilancit, transaksioni nëpërmjet të cilit ky aktiv është marrë hua, do të trajtohet si i barrësuar, me kusht që transaksioni nuk mund të maturohet nëse banka nuk e ka kthyer aktivin e marrë hua.

7. Bankat konsiderojnë si të pabarrësuara, aktivet e mëposhtme:

a) aktivet e përfshira në një grup, të cilat janë të disponueshme për përdorim të menjëhershëm si garanci (kolateral) me qëllim sigurimin e fondeve shtesë për bankën, nëpërmjet linjave të miratuara të kredisë, të cilat janë në dispozicion të bankës;

b) aktivet që banka ka marrë si garanci për qëllime të zbutjes së rrezikut të kredisë në transaksionet e huadhënies së kolateralizuar, transaksionet e financimit të garantuar ose transaksionet e shkëmbimit të kolateralit dhe që banka mund t'i shesë.

8. Bankat përfshijnë në llogaritjen e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar, instrumentet financiare, monedhat e huaja dhe mallrat (*commodities*), për të cilat është ekzekutuar një urdhër blerjeje. Bankat përjashtojnë nga llogaritja e shumës së financimit të qëndrueshëm të kërkuar, instrumentet financiare, monedhat e huaja dhe mallrat (*commodities*), për të cilat është ekzekutuar urdhri i shitjes, me kusht që këto transaksione të mos pasqyrohen si derivativë ose transaksione të financimit të garantuar në bilancin e bankave dhe do të pasqyrohen në bilancin e bankave në momentin që shlyhen.

#### Neni 38

#### Maturiteti i mbetur i aktiveve

1. Përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe në këtë kre, bankat marrin parasysh maturitetin e mbetur kontraktual të aktiveve të tyre dhe zërave/transaksioneve jashtë bilancit kur përcaktojnë

faktorët e financimit të qëndrueshëm të kërkuar që do të zbatohen për aktivet dhe zërat jashtë bilancit, në përputhje me nënkreun II të këtij kreu.

2. Bankat, kur llogarisin maturitetin e mbetur të një aktivi, marrin parasysh edhe opsionet, bazuar në supozimin se emetuesi ose kundërpartia do të ushtrojë çdo opsion për të zgjatur maturitetin e aktivit. Për opsionet që mund të ushtrohen sipas diskrecionit të bankës, banka merr parasysh faktorët reputacional që mund të kufizojnë aftësinë e saj (bankës) për të mos ushtruar opsionin, në veçanti pritshmëritë e tregjeve dhe klientëve që banka duhet të zgjasë maturitetin e aktiveve të caktuara në datën e maturimit të tyre.

3. Me qëllim përcaktimin e faktorëve të financimit të qëndrueshëm të kërkuar që do zbatohen në përputhje me nënkreun II të këtij kreu, për kreditë me këste me një maturitet kontraktual të mbetur prej një viti ose më shumë, çdo pjesë e kredisë që maturohet në më pak se gjashtë muaj dhe çdo pjesë e kredisë që maturohet midis gjashtë muaj dhe më pak se një vit do të trajtohet përkatësisht si kredi me një maturitet të mbetur prej më pak se gjashtë muaj dhe midis gjashtë muaj dhe më pak se një vit.

## NËNKREU II FAKTORËT E FINANCIMIT TË QËNDRUESHËM TË KËRKUAR

Neni 39

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 0%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 0% për aktivet e mëposhtme:

a) aktivet e pabarrësuara, të njohura/pranuara si aktive likuide të nivelit 1, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale që parashikohen në atë rregullore;

b) rezervat e mbajtura nga banka në Bankën e Shqipërisë ose në bankën qendrore të një vendi të huaj;

c) të drejtat/prendimet ndaj Bankës së Shqipërisë ose bankës qendrore të një vendi të huaj, që kanë një maturitet të mbetur më pak se gjashtë muaj.

Neni 40

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 5%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 5% për pjesën e patërhequr të lehtësirave të kredive dhe të likuiditetit, të parashikuara në rregulloren e mbulimit me likuiditet.

2. Bankat, për të gjitha grupet e netimit (kompensimit) të kontratave të derivativëve, zbatojnë një faktor të financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 5% ndaj vlerës së drejtë absolute bruto të grupeve të netimit (kompensimit) të kontratave të derivativëve, pa marrë në konsideratë vlerën e kolateraleve të postuar, kur këto grupe netimi (kompensimi) kanë një vlerë të drejtë negative. Për qëllime të kësaj pike, bankat përcaktojnë vlerën e drejtë si vlerë bruto, pa marrë në konsideratë çdo lloj kolaterali të postuar ose pagesat e shlyerjeve dhe arkëtimet e lidhura me ndryshimet e vlerësimit të tregut për të tilla kontrata.

Neni 41

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 10%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 10% për produktet e lidhura me zërat jashtë bilancit të financimit tregtar, të parashikuara në aneksin 2, të rregullores së mjaftueshmërisë së kapitalit.

Neni 42

**Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 20%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 20% për aktivet e pabarrësuara, të njohura/pranuara si aktive të nivelit 2A, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale dhe kërkesat mbi përbërjen e rezervës së likuiditetit që parashikohen në atë rregullore.

Neni 43

**Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 50%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 50% për aktivet e mëposhtme:

a) kreditë e siguruar dhe të pasiguar, me një maturitet të mbetur prej më pak se një viti, me kusht që këto kredi janë të barrësuara për më pak se një vit;

b) çdo aktiv tjetër me një maturitet të mbetur prej më pak se një vit, përveç se kur përcaktohet ndryshe në nenet 39 deri 42 të kësaj rregulloreje;

c) aktivet e barrësuara për një maturitet të mbetur prej të paktën gjashtë muajsh, por më pak se një vit, përveç rasteve kur këtyre aktiveve do t'u caktohej një faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm i kërkuar, në përputhje me nenet 44, 45 dhe 46 të kësaj rregulloreje, nëse do mbaheshin të pabarrësuara, ku do të zbatohet ky faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar.

Neni 44

**Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 55%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 55% për aktivet e pabarrësuara për më pak se një vit, të njohura/pranuara si aktive të nivelit 2B, në përputhje me rregulloren e mbulimit me likuiditet, pavarësisht nëse ato plotësojnë ose jo, kërkesat operationale dhe kërkesat mbi përbërjen e rezervës së likuiditetit që parashikohen në atë rregullore.

Neni 45

**Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 85%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 85% për aktivet dhe zërat jashtë bilancit të mëposhtëm:

a) aktivet dhe zërat jashtë bilancit, përfshirë *cash-in*, e vendosur si marzh fillestar për kontratat e derivativëve ose si kontribut në fondin e garancisë së një kundërpattie qendrore, përveç rasteve kur këtyre aktiveve do t'u caktohej një faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar në përputhje me nenin 46 të kësaj rregulloreje, nëse do të mbaheshin të pabarrësuara, ku do të zbatohet ky faktor më i lartë i financimit të qëndrueshëm të kërkuar;

b) kreditë e pabarrësuar me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë, duke përjashtuar kreditë për klientët financiarë, të cilat nuk janë më shumë se 90 ditë në vonesë;

c) produktet e lidhura me zërat e bilancit, të financimit tregtar, me një maturitet të mbetur prej një viti ose më shumë;

d) mallrat (*commodities*) e tregtuara fizikisht, përfshirë arin, por duke përjashtuar derivativët e mallrave (*commodities*).

#### Neni 46

### **Faktori i financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 100%**

1. Bankat zbatojnë faktorin e financimit të qëndrueshëm të kërkuar prej 100% për aktivet e mëposhtme:

a) çdo aktiv i barrësuar me një maturitet të mbetur një vit ose më shumë;

b) çdo aktiv tjetër përveç atyre të parashikuara në nenet 39 deri 45 të kësaj rregulloreje, përfshirë kreditë për klientët financiarë që kanë një maturitet kontraktual të mbetur prej një viti ose më shumë, ekspozimet (kreditë) me probleme, zërat që zbriten nga kapitali rregullator dhe aktivet e qëndrueshme.

#### KREU IX

### **KËRKESA MBIKËQYRËSE**

#### Neni 47

### **Kërkesa raportuese**

1. Bankat raportojnë mbi baza tremujore në Bankën e Shqipërisë, Departamenti i Mbikëqyrjes, jo më vonë se 10 (dhjetë) ditë kalendrike pas mbylljes së periudhës raportuese, raportin neto të financimit të qëndrueshëm, mbi baza individuale, të llogaritur në total, në monedhën raportuese.

2. Bankat, për qëllime monitorimi nga ana e Bankës së Shqipërisë, raportojnë mbi baza tremujore sipas kërkesave të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, edhe raportin neto të financimit të qëndrueshëm për monedhën vendase (lek) dhe për secilën prej monedhave të huaja të rëndësishme.

3. Bankat raportojnë mbi baza tremujore në Bankën e Shqipërisë, Departamenti i Mbikëqyrjes, jo më vonë se 60 (gjashtëdhjetë) ditë kalendrike pas mbylljes së periudhës raportuese, raportin neto të financimit të qëndrueshëm, mbi baza të konsoliduara, të llogaritur në total, në monedhën raportuese.

#### Neni 48

### **Masat mbikëqyrëse**

Banka e Shqipërisë, në rast mosplotësimi të kërkesave të kësaj rregulloreje, zbaton masat mbikëqyrëse dhe/ose ndëshkimore të parashikuara në ligjin për bankat.

#### Neni 49

### **Hyrja në fuqi**

1. Kjo rregullore hyn në fuqi në datën 1 qershor 2022.

2. Bankat, deri në hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, raportojnë mbi baza tremujore në Bankën e Shqipërisë, raportin neto të financimit të qëndrueshëm mbi baza individuale, duke filluar nga muaji qershor 2021.

KRYETARI I KËSHILLIT MBIKËQYRËS  
**Gent Sejko**